

**UTBILDNINGSS-
OCH UTVECKLINGS-
TJÄNSTER**

HELSINGFORS UNIVERSITET

REFLEKTIONER PÅ UTBILDNINGSDAGARNA I NEUROPSYKOLOGI

Under hösten 2018 planerade och utförde vi tillsammans med HY+ en utbildningsdel och fortbildning inom neuropsykologi. Syftet med fortbildningen var att deltagarna skulle ha möjlighet att *uppdatera sin kunskap och höja sin kompetens* genom dels repetition av *grunderna i neuropsykologin* och dels genom att ta del av *aktuell forskning* inom såväl *barn- som vuxenneuropsykologin*. Vi ansvarade för undervisningen som lades upp som två närstudiedagar. Den första dagen ansvarade Petra för och då fokuserade vi på barnneuropsykologi och neurokognitiv utveckling. Den andra dagen, som behandlade den vuxna och åldrande hjärnans neuropsykologi, ansvarade Carina för.

Programmet strävade efter att täcka olika skeden i livet och hjärnans utveckling från födsel till ålderdom. Via föreläsningarna hoppades vi kunna ge en bild av neuropsykologi i olika skeden av livet från en forskares synvinkel, men också från en klinikers synvinkel. Teori och praktik mötte varandra och kunde förhoppningsvis ge en bild av hur komplex hjärnan är; hur evidens från forskning på gruppnivå inte alltid nödvändigtvis stämmer överens med den enskilda individens situation. Hjärnans plasticitet i olika skeden av livet belystes och kopplades ihop med aktuell forskning inom kognitiv träning i olika åldrar. Deltagarna hade även möjlighet att diskutera och arbeta med elevbedömningens jämlikhet tillsammans med HY+:'s Kaija. Tillsammans med Carina fick deltagarna även diskutera om aktuella ärenden inom ämnet psykologi inom studentexamen.

Efter närstudiedagarna hade deltagarna som uppgift att utföra en tillämpningsuppgift. Tanken med tillämpningsuppgiften var att välja ett aktuellt tema inom ramen för neuropsykologi och planera en föreläsning för sina egna studerande. Tillämpningsuppgiften var menad att ägnas åt ett ämne som var nytt eller som deltagarna ville förkovra sig i. Deltagarna tog till vara chansen att läsa in sig på något nytt område och på basen av det sedan utveckla innehållet för en lektion. De flesta gjorde en presentation med såväl teori som konkreta uppgifter för sina studerande. Vi kunde konstatera att av de som valt att skriva om *barnneuropsykologi* var *uppmärksamhet det vanligaste området*, medan *vuxenneuropsykologin* hade mera utbrett olika teman som *afasi, stress* och *minne*.

Psykologi eller neuropsykologi har ofta visat sig vara ett område som de flesta människor på sätt eller annat kan relatera till. Det är samtidigt ett brett område och det var eventuellt svårt för deltagarna att välja enbart ett ämne att förkovra sig i, samtidigt gav det chansen att fördjupa sig i något som verkligen intresserar. Neuropsykologi kan ändå ge goda möjligheter för läraren att väcka diskussioner och intresse hos sina studerande kring aktuella ärenden och eventuellt sådant som har att göra med att förebygga välmående och framgång i livet. Under närstudiedagarna diskuterades bland annat *uppmärksamhetsförmåga* och *arbets-*

HYPLUS.HELSINKI.FI/SV

minnets koppling, utvecklandet av strategier för minne, koncentrationsförmåga och studieteknik som alla är ämnen som är högst aktuella för studeranden just nu. Gällande åldrandets neuropsykologi lyftes olika teorier fram, som kopplar utvecklingen över tid av kognitiva och affektiva funktioner med hjärnfunktioner. Således, ett integrativt perspektiv framfördes, med syftet att sammankoppla olika aspekter av mänskligt beteende och deras förändring över livsloppet. Det *patologiska åldrandet* togs upp, olika varianter av demenssjukdomar, som kan användas t.ex. för att utveckla fallvinjetter för förståelse av neurokognitiva funktioner. Vi diskuterade även faktorer som skyddar mot patologiskt åldrande – något som också är högst aktuellt och intressant för dagens studerande oberoende av ålder.

Utbildningsdagarna strävade således efter att ge *ett brett perspektiv av neuropsykologin* (både barn- och vuxna), vilket också gymnasiets psykologikurser ger studeranden. I framtiden, under en liknande fortbildning, kunde det eventuellt vara relevant att begränsa sig till ett par områden inom neuropsykologin baserat på deltagarnas preferenser och behov för att bättre kunna gå på djupet inom dessa områden. Överlag kändes detta som en viktig uppgift och för oss som brinner för ämnet neuropsykologi känns det oerhört fint att intresset för att förkovra sig inom ämnet var så här stort. Forskning inom neuropsykologi har senaste decennier exploderat och ny evidens och nya möjligheter att undersöka hjärnan utvecklas hela tiden. Det kan vara svårt för en ämneslärare att hinna läsa sig in och sätta sig in i all ny forskning, varför kompetensutvecklingen inom ett ämne som detta verkligen kan tjäna sitt syfte.

Carina Saarela, FD, leg psykolog, PM / Petra Boman, PsM, specialiserad neuropsykolog, doktorand